

ZAPISI

Božo Repe

Nekaj pogledov na prenovu kurikulov pri pouku zgodovine

Pri pogledih izhajam iz naslednjih izhodišč:

I. Posebne vloge, ki jo ima v slovenskem in evropskem prostoru zgodovina pri splošni izobrazbi in oblikovanju nacionalne identitete.

II. Stališča, da je bil pouk zgodovine v šoli z začetkom usmerjenega izobraževanja in med njim pod stalnim ideološkim pritiskom, zaradi česar se je ali vsebinsko »sociologiziral« ali pa zamenjeval s t.i. integriranimi predmeti, kar je treba – tam kjer to še ni bilo storjeno v zadnjih letih – popraviti.

III. Procesov, ki pri prenovi pouka zgodovine potekajo v državah Evropske unije in v vzhodnoevropskih državah.

IV. Potrebnosti uskladitve pouka drugih družboslovnih predmetov s poukom zgodovine.

V. Usmeritev, načrtov in že opravljenega pri prenovi pouka zgodovine v šolah. Pri tem mislim zlasti na delo maturitetne komisije pod vodstvom prof.dr. Petra Vodopivca, nekaterih sodelavcev-praktikov iz maturitetne komisije in predmetne skupine za zgodovino, svetovalke Zavoda za šolstvo prof. Ane Kastelic in še nekaterih (npr. piscev učbenikov, založnikov, ki so se na novo pojavili in vnesli svežino v izdajanje strokovne literature ipd.).

Utemeljitev izhodišč:

I. Glede na dosedanje zgodovinsko izkušnjo Slovencev (in drugih, zlasti manjših evropskih narodov) ni treba posebej utemeljevati, da zgodovina ni le splošni izobraževalni predmet, ampak – poleg slovenščine – **najpomembnejši predmet za oblikovanje nacionalne zavesti in samozavesti**. Poleg tega je to predmet, ki šolajočo se mladino usposablja za orientiranje v času in prostoru, ji daje znanje o življenju, delu, miselnosti, gospodarskih procesih in socialnih odnosih v posameznih zgodovinskih obdobjih in jim razvija sposobnost medsebojnega povezovanja zgodovinskih dogodkov, pojavov in procesov. Težo pouku zgodovine dajejo tudi drugi cilji, med njimi navajanje na pozitivno vrednotenje zgodovinske kulturne dediščine, na razumevanje in spoštovanje kulturnih, verskih in drugih različnosti, na sposobnost presoje aktualnih dogodkov s pomočjo distance in kritične analize političnih in drugih informacij in s tem na sposobnost ločevanja povodov od vzrokov in posledic. Večina teh temeljnih ciljev je lastna le pouku zgodovine in se ne more zadovoljivo nadomestiti z alternativnimi učnimi vsebinami ali predmeti, lahko pa se z njimi dopolnjuje.

II. V prvih dveh in pol desetletjih po drugi svetovni vojni je sicer novejša zgodovina dobila nove ideološke poudarke, medtem ko je starejša vsaj v osnovi svoje mesto v učbenikih in učnih načrtih ohranila. Učna pozornost je bila tedaj precej bolj kot kasneje usmerjena tudi k družbenim, gospodarskim in kulturnim temam. V sedemdesetih letih pa je vladajoča ideologija pritisk na šolo vse bolj stopnjevala, pouk zgodovine pa vedno bolj potrebovala za dokazovanje lastne upravičenosti. Pritisk se je nato zaostroval še vsa osemdeseta leta. »Oblasti v Jugoslaviji in Sloveniji so«, kot je to opredelil dr. Peter Vodopivec, »... šolsko zgodovino bolj kot kdajkoli prej spreminjale v instrument ideološke in politične indoktrinacije, s tem pa je bil razkorak med zgodovino v šoli in ravni strokovnega zgodovinopisja večji kot kdajkoli prej po vojni.« (navedno delo, str. 256).

Učne vsebine v tem obdobju so se do nespoznavnosti posploševale v sociologizirane obrazce in definicije o boju med posameznimi razredi (s tezo o vnaprej prepoznavnih družbenih zakonitostih), skoraj v celoti pa je bila zanemarjena zgodovina kot enkratna in neponovljiva »zgodba« o nekem času in prostoru z vsemi naključji, stranpotmi in tudi protislovnostmi.

Zaradi takega odnosa do pouka zgodovine je konec sedemdesetih in na začetku osemdesetih let propadel predlog učnega načrta, ki ga je pripravil akademik dr. Bogo Grafenauer. Posledice pa se niso pokazale zgolj v gimnazijah ampak tudi na drugih ravneh izobraževanja. Število ur se je zaradi uvajanja novih predmetov in uvajanja petdnevnega delovnega tedna krčilo. V šestem razredu osnovne šole je pouk zgodovine izgubil eno uro, ki je nato pripadla gospodinjstvu. Ure so izgubile tudi poklicne šole. Te so imele pred usmerjenim izobraževanjem (pred letom 1980) 95 ur zgodovine v tretjem letniku, v času usmerjenega izobraževanja (1981 – 1990) pa se je število celo povečalo na skupaj 140 ur v 1. in 2. letniku. Vendar je bil nato leta 1990 s ponovno ločitvijo poklicnih in tehničnih šol narejen najbolj drastičen poseg v humanistično – družboslovne predmete. Ena od posledic tega posega je bila, da se je v vseh triletnih poklicnih šolah število ur pouka pri humanističnih in družboslovnih predmetih močno zmanjšalo.¹ Zgodovina je kot samostojen predmet iz vseh poklicnih šol (izjema je bila le trgovska šola) v celoti izginila. Uveden je bil t.i. integrirani predmet »družboslovje« oz. »družbena znanja« – zelo neposrečena kombinacija izbranih – predvsem politoloških – vsebin in z zelo pisano strukturo poučevalcev, ki, razumljivo, dajejo prednost svoji stroki. Tako stanje – poleg vseh drugih negativnih posledic – slabi tudi prepričljivost družboslovnih predmetov kot samostojnih dejavnikov. Vemo, da ima vsaka stroka ima svoje zakonitosti in svoja metodološka izhodišča, ki jih posredno ali neposredno povzema tudi učni predmet. Glede na specifično vlogo, ki jo ima zgodovina pri oblikovanju nacionalne identitete in siceršnjega odnosa do sveta, in glede na njene strokovne specifičnosti je pač ni mogoče enostavno »integrirati« z drugimi družboslovnimi predmeti. Zato bo treba zgodovino kot »čisti« predmet vrniti v poklicne šole in se tako izenačiti s tistimi evropskimi državami, ki so bile v preteklih desetletjih modrejše in so pouk zgodovine obdržale tudi v tovrstnih šolah. Toda tudi države, ki so v preteklosti uvajale integrirane predmete, danes ugotavljajo, da se mešanje različnih vsebin, vzetih iz različnih strok, od katerih ima vsaka svojo metodologijo, ne obnese. Med take države npr. sodijo skandinavske države kjer so ugotovili, da učencem integrirani predmeti na relativno zgodnji starostni stopnji ne zadoščajo več in sami iščejo literaturo za posamezne predmete.

III. V Evropi in ZDA že dalj časa potekajo prizadevanja, da bi pri zgodovini in drugih družboslovnih predmetih uveljavili minimalne skupne standarde in zanje tudi pripravili učbenike in učne pripomočke.² V Evropi so na te težnje dodatno vplivale razmere, ki so nastale s propadom komunizma in blokvske delitve, saj je v nekdanjih socialističnih državah, v katerih je bila zgodovina pomemben predmet ideološke indoktrinacije, nastal nekakšen »vakuum.« Te države so zlasti pričakovale pomoč od raznih organov Evropske unije. Zato je bila izobraževalna dejavnost – največ jo organizira Svet Evrope – v zadnjih letih usmerjena predvsem na organizacijo številnih posvetov in seminarjev o zgodovinskih in drugih družboslovnih učnih načrtih, o metodoloških vprašanjih pri pouku in pisanju učbenikov ipd, pri čemer so do izraza prihajala tudi konceptualna nasprotja.³ Prvotna zamisel »o skupnem evropskem konceptu pouka zgodovine«, nastala že leta 1953, je bila pod vplivom razmer modificirana. Sedanja ambicija izobraževalnih organov Sveta Evrope je predvsem, da posamezne nacionalne programe pri pouku zgodovine dopolnijo z univerzalnimi in za vse sprejemljivimi učnimi vsebinami in ustrezno temu pripravijo tudi učne pripomočke (tako je npr. leta

¹ Po ugotovitvah mag. Staneta Berzelaka ima večina poklicnih šol le nekaj več kot 3% pouka iz družboslovnih predmetov, mnoge pa še manj. Razmere niso boljše tudi na nekaterih tehničnih šolah. V programu zdravstvenega tehnika je npr. v štirih letih le za 210 ur, to je 4 % družboslovnih predmetov.

² Na tem mestu se omejujem predvsem na izobraževalne procese pri pouku zgodovine, ki potekajo v okviru Sveta Evrope in njegovih organov za izobraževanje, s katerimi že dalj časa aktivno sodelujemo, razmere v ZDA so sicer zanimive a za naše razmere v programskem smislu precej manj primerljive (glej Repe, nav. delo).

³ Poleg tradicionalno različnih pogledov posameznih držav na nekatera dogajanja v evropski zgodovini so glavna konceptualna razhajanja naslednja: razmerje med regionalno, nacionalno in globalno zgodovino (tudi problem »evropocentrizma«), dilema ali ohraniti in okrepiti zgodovino kot samostojni predmet ali jo integrirati (na nižjih stopnjah gre običajno za združevanje zgodovine in geografije oz. za njuno ločevanje, na višjih za poskuse integracije zgodovine v t.i. »social studies«), potem za vprašanje »ponovljenega kroga« v učnem procesu (to je ponovitve celotnega osnovnošolskega programa za zgodovino tudi na srednji stopnji, seveda ob bolj poglobljenem pristopu); razhajanja pa so tudi pri pogledih na učne cilje (za večino evropskih držav še vedno veljata pretirana usmerjenost v faktografijo in memoriranje in poudarjanje vojaško – politične zgodovine).

Poseben problem je privzganje t.i. »evropske zavesti«, ki je še zelo na začetku, saj sta pri vseh narodih nacionalna in regionalna zavest na prvem mestu, pri mladih demokracijah in novonastalih državah pa je zaradi različnih vzrokov navdušenje nad »Evropo« tudi precej uplahnelo.

1992 izšel skupni učbenik evropske zgodovine, ki ga je napisalo dvanajst avtorjev iz različnih držav, v uporabi pa so tudi razni računalniški in drugi programi), da dvignejo kvaliteto raven pouka, predvsem pa preko seminarjev in raznih drugih oblik izobraževanja pripomorejo k stalni izmenjavi izkušenj med učitelji, načrtovalci pouka zgodovine, pisci učbenikov in drugih učnih pripomočkov in tistimi, ki skrbijo za izobraževanje učiteljev.

Tisti, ki se na raznih ravneh ukvarjamo s prenovou pouka zgodovine v šolah smo v izobraževalno dejavnost Sveta Evrope vključeni že dalj časa. Naša osnovna ugotovitev (ki jo delijo tudi evropski kolegi) je, da se razmere v Sloveniji pri pouku zgodovine bistveno razlikujejo od razmer v drugih vzhodno in srednjeevropskih državah, v nekaterih primerih pa so bile slovenske rešitve celo sprejete kot uspešen primer, vreden posebne obravnave, če že ne posnemanja. To velja še posebej za učni načrt za gimnazije, ki je bil predstavljen in obravnavan na več seminarjih v organizaciji Sveta Evrope.

Pred pol leta ustanovljeni nacionalni kurikularni svet in kurikularne komisije za posamezna področja bi morale dosedanje delo, ki je bolj ali manj plod individualnih prizadevanj in poznanstev v prihodnje nadgraditi vsaj na dveh področjih: pri zagotavljanju možnosti za sistematično izobraževanje učiteljev v tujini (udeležbi na raznih seminarjih Sveta Evrope) in pri zbiranju podatkov ter analizi učnih načrtov za zgodovino v drugih državah. V ta namen bi morala biti vzpostavljena podatkovna baza, ki bi vsebovala učne načrte za pouk zgodovine vseh evropskih držav in za vse ravni izobraževanja, na ravni področnih kurikularnih komisij pa opravljena temeljita primerjava Slovenije z drugimi državami tako glede števila ur, kot obsega snovi, kolikor je mogoče pa tudi načina izvedbe pouka, uporabe učbeniških gradiv in učnih pripomočkov.

IV. Predmetov, ki se z zgodovino medsebojno dopolnjujejo je več: slovenski jezik, geografija, sociologija, filozofija, deloma ekonomija in še nekateri (če bo uveden predmet o religijah bo potrebna uskladitev tudi s tem predmetom, enako s predmetom o državljski vzgoji (t.i. »civic education«), ki se pripravlja. Najpomembnejša se v tem trenutku zdi uskladitev pouka zgodovine s poukom slovenskega jezika. Verjetno nabolj potrebna bi bila časovna korelacija pri obravnavi snovi v posameznih letnikih pri obeh predmetih. To bi pouk pri obeh predmetih bistveno olajšalo, je pa pri sedanjih zasnovi pouka zelo težko dosegljivo. Seveda pa bo potrebno opraviti tudi strokovno primerjavo vsebine vseh družboslovnih predmetov in jo po potrebi uskladiti.

V. V zadnjih letih se je s šolsko zgodovino ukvarjalo kar nekaj posameznikov in raznih teles (Zveza zgodovinskih društev – zlasti njena šolska sekcija), republiška predmetna komisija za zgodovino, maturitetna komisija in morda še kdo). Po drugi strani pa je značilno, da v dosedanjem Strokovnem svetu za vzgojo in izobraževanje, ki se mu je pravkar iztekel mandat, zgodovinska stroka ni imela svojega predstavnika. V zadnjih treh letih je bila (in je še) maturitetna komisija na področju prenovu pouka zgodovine najbolj izpostavljen organ. Po sili razmer se je morala (in se še mora) ukvarjati tudi z drugimi problemi in ne »samo« z maturo: z učnimi načrti (zlasti učnim načrtom za gimnazije), z vprašanjem učbenikov in druge učbeniške literature, z vsebinsko prenovou pouka zgodovine in s tem povezanimi oblikami izobraževanja, z analiziranjem tujih izkušenj in z vzpostavljanjem in vzdrževanjem stikov z izobraževalnimi organi Sveta Evrope. Rezultati teh prizadevanj so večplastni: vzpostavitev sistema za uspešno izvajanje mature, priprava učnega načrta za gimnazije (11. januarja 1996 ga je potrdil tudi strokovni svet za vzgojo in izobraževanje),⁴ učnega načrta za strokovne šole (ki ga je pripravila skupina profesorjev pod vodstvom mag. Staneta Berzelaka, pred kratkim pa potrdil še stari strokovni svet), izid vrste zgodovinskih učbenikov in učbeniških gradiv za osnovno in srednjo šolo. Ne dolgo nazaj (1994) je bil sprejet tudi učni načrt za osnovne šole, ki ga je oblikovala delovna skupina za pripravo novega koncepta pouka zgodovine v OŠ pri Zavodu za šolstvo pod vodstvom prof. Ane Kastelic. **Osnovna usmeritev pri prenovi pouka**

⁴ Učni načrt – v nasprotju z dosedanjimi – daje širši in bolj razgrajen opis učnih vsebin, pri čemer izhaja iz prepričanja, da je treba pri njihovi obravnavi izbor v večji meri kot dosedaj prepustiti profesorjem. V središču pozornosti sta človek in človeška civilizacija v posameznih zgodovinskih obdobjih, prostorsko je poudarjen evropski kulturnozgodovinski (vendar s svetovnimi vzporednicami, kjer je le mogoče), v katerega je umeščena slovenska zgodovina. Učni načrt je v osnovi zasnovan kronološko, vendar obenem tudi tematsko in problemsko, izogiba se ideologizaciji (tudi v aktualnem smislu pretiranega »slovenocentrizma« in podleganja zgodovinskim mitom), večji poudarek daje socialnim, gospodarskim, kulturnim in duhovnozgodovinskim procesom. Eden od njegovih namenov je pripomoči, da bi zgodovina v šoli način zgodovinskega mišljenja (oblikovanje občutka za prostor in čas) ter druge vzgojnoizobraževalne cilje opravila na zanimiv, zabaven in privlačen način.

zgodovine v šolah je tako že vzpostavljena in menim, da bi jo kurikularni svet moral podpreti in – tam kjer gre za njegove zadolžitve – na njej graditi naprej.

Predlogi nacionalnemu kurikularnemu svetu, ki zadevajo pouk zgodovine v šoli:

1. V vrte in prve tri razrede osnovne šole je treba vnesti več zgodovinskih vsebin, primernih za to stopnjo. Mnoge od njih so – zato ker so bile ideološko obarvane – iz pouka izginile, niso pa bile nadomeščene z ustreznimi novimi (primer: posamezni prazniki so bili zamenjani z grmovnicami!). Na tej ravni, ki ima velik poudarek na vzgoji, je po didaktičnem načelu od bližnjega k daljnemu pri otrokih moč razvijati sposobnost primerjave, jim privzgajati odnos do kulturno-zgodovinskih spomenikov in kulturne dediščine, poudarjati etnološke vsebine in razvijati čut za estetiko, seveda pa tudi druge vrednote, ki si jih je za cilj svojega delovanja zastavil kurikularni svet. V sedanjem petem razredu osnovne šole bi morala (poleg zgodovinskih vsebin pri pouku spoznavanje družbe) biti uvedena vsaj ena samostojna ura zgodovine, ki bi predvsem na ravni pripovedk, mitov, zgodb ipd. razvijala nacionalno zavest, krepila patriotizem in prispevala k poznavanju drugih kultur. Razpravljati pa bi bilo smotno tudi o možnosti, da se predmet družba loči na zgodovino in geografijo, kar imajo na tej stopnji že uvedene nekatere države. Po uvedbi devetletne osnovne šole bi pouk zgodovine moral potekati v vseh letnikih predmetne stopnje na osnovni šoli, torej od vključno šestega do devetega razreda po dve uri tedensko.

2. Kurikularni svet bi se moral opredeliti do problema, ki se odpira z nastankom strokovnih gimnazij. V gimnazijah je zgodovina obvezni štiriletni predmet splošnoizobraževalnega programa in ima 280 ur. Po mnenju stroke bi 280 ur morale imeti tudi strokovne gimnazije, ki se sedaj uvajajo. Nekaterim od strokovnih gimnazij pa je strokovni svet za vzgojo in izobraževanje že potrdil programe, v katerih je zgodovina skrčena na 210 ur (z dodatkom 70 ur v četrtih letnikih za tiste, ki želijo delati maturo). Za te šole se pripravlja prilagojen učni načrt. Zaradi omejitve pouka zgodovine v strokovnih gimnazijah na 210 ur oz. na tri leta bo znanje dijakov na teh šolah v primerjavi z znanjem dijakov na splošnih gimnazijah osiromašeno. S tem se odpira zelo pereč problem (nekater šole se z njim srečujejo že danes) namreč, kako ob manjšem številu ur in skrčenemu programu uspešno pripraviti dijake na maturo, saj mehanično (z dodeljenimi dodatnimi urami) razlik ni mogoče nadomestiti, zanimanje za maturo iz zgodovine pa je tudi na strokovnih šolah zelo veliko. Ambicija kurikularnega sveta bi morala biti, da je splošni standard znanja iz zgodovine pri vseh dijakih, ki končajo gimnazijo približno enak, ne glede na usmeritev, do določene ravni pa tudi ne glede na to, ali delajo maturo iz zgodovine ali ne. S sedanjim načinom se pogloblja razlika med tistimi, ki bodo obiskovali strokovne gimnazije in tistimi ki se bodo izobraževali na splošnih, pa tudi med tistim (manjšim) delom dijakov ki se odločijo opravljati maturo iz zgodovine in tistim (večinskim) delom, ki mature ne bo opravljal. Menim, da **tehnično usmerjeni del bodoče inteligence še prav posebno rabi široko zastavljeno obravnavo zgodovinskih vsebin, saj se v gimnaziji povečini zadnjič srečuje s sistematičnim in temeljitim študijem zgodovine, solidno zgodovinsko znanje pa omogoča ali vsaj olajšuje temeljni premislek o današnjih civilizacijskih zadregah s katerimi se srečuje tudi (ali celo posebej) tehnična inteligenca.**

3. Kurikularni svet bi moral tudi podpreti vrnitev zgodovine kot samostojnega predmeta v triletno poklicne šole in sicer v skupnem obsegu 140 ur. Ta pouk zgodovine ne bi služil zgolj splošni razgledanosti ampak bi bil prilagojen in bi poglobljal znanje o zgodovini tistih strok, za katere posamezne šole izobražujejo.

4. Pričakujem, da bo kurikularni svet spodbudil šolske oblasti, da bodo finančno in z drugimi ukrepi podprle prenovno najrazličnejših uporabnih učnih vsebin za pouk zgodovine (diapozitivi, prosojnice, diafilmi, računalniški programi, zbirke virov, vaje itd.), saj ti močno zaostajajo za ponudbo v razvitih državah, zaradi majhnega trga pa se le stežka uveljavljajo.

Literatura:

- ☐ Razgrajeni učni načrt zgodovine za gimnazije, učni načrt zgodovine za strokovne šole in učni načrt zgodovine za osnovno šolo.
- ☐ Dr. Peter Vodopivec: Ob predlogu novega programa pouka zgodovine v gimnazijah, ZČ, leto 1994, št. 2, str. 253–258.
- ☐ Predmetni izpitni katalog za maturo – zgodovina, republiški izpitni center, 1993.

- ☐ Mag. Stane Berzelak: Racionalizacija pouka zgodovine z uporabo sodobnih avdiovizualnih sredstev, magistrska naloga, Ljubljana 1995, Filozofska fakulteta, oddelek za zgodovino.
- ☐ Dr. Božo Repe: Pouk zgodovine in njegovi standardi v Evropi in ZDA, zbornik z mednarodnega simpozija Raziskovalni dosežki v vzgoji in izobraževanju, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor 1995 str. 288–293.
- ☐ Kurikuli za pouk zgodovine v nekaterih zahodnoevropskih in vzhodnoevropskih državah ter v ZDA (hrani pisec).
- ☐ Gradiva s posvetov Sveta Evrope o reformi pouka zgodovine v t.i. državah »tranzicije« v letih 1993–1995 (hrani pisec).

SLOVENSKA MATICA, SI-1000 Ljubljana, Kongresni trg 8, 061/1263-190

med drugimi svojimi publikacijami zalaga in članom Zveze zgodovinskih društev Slovenije **nudi po svojih članskih cenah tudi Zbornik za zgodovino naravoslovja in tehnike (ZZNT):**

ZZNT 1/1971 – 1584 SIT – Z. Bufon – Naravoslovje v slovenskem narodnem prebujanju, L. Čermelj – Fizik Nace Klemenčič (1853-1901), V. Murko – Staro in novo o življenju in delu Josipa Resslera, F. Mlinarik – Ptujске lekarne, lekarnarji in njihove hiše, A. Štefančič – Kratek pregled zdravstvenega nadzora živil nekoč in danes s posebnim poudarkom na Sloveniji

ZZNT 2/1974 – 1584 SIT – V. Murko – Starejši slovenski znanstveniki in njihova vloga v evropski kulturni zgodovini – astronomi, M. Matičetov – Zvezdna imena in izročila o zvezdah med Slovenci, F. Adamič – Naš prispevek k razvoju genetike in žlahtnjenja rastlin, Z. Bufon – Naravoslovje v slovenskem narodnem prebujanju II

ZZNT 3/1975 – 1584 SIT – D. Mušič, J. Batis – Življenje in delo J.M. Žagarja (Sagarja), P. Borisov – Sto dvajset let od ustanovitve naravnega zdravilnega zavoda na Bledu, V. Zavrnik – Mariborski tekst napotkov mojstra Albranta za zdravljenje konj

ZZNT 4/1979 – 1584 SIT – J. Pučnik – Razvoj vremenoslovja na Slovenskem, Z. Bufon – Ivan Žiga Popovič kot naravoslovec in rodoljub, K. Bajc – Ivan Žiga Popovič, predhodnik oceanografije, F. Sevnik – Žagarstvo na Slovenskem, J. Maček – Izbruh in širjenje krompirjeve plesni na Kranjskem v 19. stoletju, F. Adamič – Stoletnica rojstva dr. Frana Jesenka

ZZNT 5-6/1981 – 1680 SIT – F. Habe, A. Kranjc – Delež Slovencev v speleologiji, E. Pertl – Prvi slovenski zdravniki v Mariboru, F. Adamič – Razvoj agrotehničnih znanosti na Slovenskem, S. Turk – Masivne in lesene konstrukcije na Slovenskem, S. Turk – Mihael Strukel (Štrukelj) prvi redni univ. profesor med slovenskimi gradbeniki

ZZNT 7/1983 – 1680 SIT – Bleiweisov zbornik s prispevki B. Grafenauerja, V. Melika, P. Vodopivca, F. Rozmana, F. Adamiča, S. Bavdka, M. Dolenca, J. Batisa, P. Borisova, B. Štiha, M. Orožen, D. Moravca, S. Grande, V. Gjurina, Š. Barbariča in M. Kambiča

ZZNT 8/1985 – 1680 SIT – A. Ramovš, V. Kochanovsky-Devide – Marko Vincenc Lipold (1816-83), prvi slov. geolog, J. Strnad – Kako je Jožef Stefan odkril zakon o sevanju, V. Murko – Resslerovi načrti za izkoriščanje vetrne energije, A. Hribovšek, E. Petr – Dr. Štefan Kočevar, delavec za slov. narodno in zdravstveno ledino, A. Poznik – Osnovne Paracelsusove teze in njegovo bivanje v Ptuj

ZZNT 9/1987 – 1840 SIT – S. Sitar – Rusjanov poskus letalske industrije, T. Kurent – Merski sistem v arhitekturi na Slovenskem, E. Faninger – Izvor rodovine Zois in njeni najpomembnejši predstavniki na Slovenskem, J. Jurca – Poročilo dr. Marka Gerbeca o goveji kugi na Kranjskem

ZZNT 10/1989 – 2050 SIT – J. Strnad – Ernest Mach kot fizik, V. Ribarič – Alojz Belar (1864-1939) in začetki slovenske seizmologije, P. Svetik – Oris razvoja geodezije na Slovenskem, L. Bezljaj-Krevel – Pregled zgodovine razvoja poštne službe na slovenskem ozemlju

ZZNT 11/1991 – 2570 SIT – P. Borisov, A. Dolenc – Razvoj sodnomoedicinskega izvedenstva v Evropi, F. Adamič – Razvoj agrotehniških znanosti na Slovenskem, B. Ozvald – Ljubljčan baron Anton Codelli – eden najplodovitejših izumiteljev na Slovenskem, S. Sitar – Slovensko letalsko pionirstvo, J.J. Ferber – Opis živosrebrnega rudnika v Idriji na Srednjem Kranjskem

ZZNT 12/1993 – 4570 SIT – Z. Šmitek – Astronom Avguštin Hallerstein in Kitajska 18. stoletja, J. Strnad: Stefanovi dosežki v fiziki, L. Hrček – Prispevek iz vinogradništva in vinarstva, E. Holz – O cestnih gradnjah na Kranjskem v 19. stoletju, D. Cerar – 50 let plavžarstva na Jesenicah (1937-1987)

K navedenim cenam je – žal – potrebno prišteti 5-odstotni prometni davek.